

II. ADVERTIMENT A LA SEGONA EDICIÓ DEL DICCIONARI GENERAL DE LA LLENGUA CATALANA

La Secció Filològica, en la sessió del 21 de desembre de 1989, acordà de reeditar l'«Advertiment» redactat pel senyor R. Aramon i Serra que figura en la segona edició del Diccionari General de la Llengua Catalana (1954). Aquest «Advertiment», que ha estat omès en les edicions posteriors, té un especial interès per a la història del Diccionari.

ADVERTIMENT

La segona edició del Diccionari Fabra és una simple reimpressió de la primera, alliberada fins on ha estat possible de les errades que s'havien escapat en aquesta, algunes de les quals (com *sofisme*, *odiern*, *hostiari*, en lloc dels correctes *sofisma*, *hodiern*, *ostiari*) no havien estat advertides en l'addenda del final del volum. Hom hi ha incorporat, de tota manera, les comptades variacions ortogràfiques que havien estat acordades per la Secció Filològica de l'Institut des de la data d'aparició de la primera edició, algunes de les quals (com *tibar* en lloc de *tivar*, *gratuït* en lloc de *gratuit*, *fortuït* en lloc de *fortuit*, etc.) ja s'havien inclòs a la quarta edició del *Diccionari ortogràfic* de l'Institut (1937) i d'altres¹ havien estat proposades pel mateix Fabra abans de

1. Recordem les més importants: *al·lot* i derivats (en lloc d'*atlot*), *andar* (*andà*), *arítjol* (*arítjol*), *arronsar* i derivats (*arronçar*), *avajonera* (*abaixonera*), *serrat* (*cerrat*), *beçull* (*besull*), *bisnaga* (*visnaga*), *cimolsa* (*simolsa*), *clavillar* (*clavillà*), *comptadoria* i semblants (*comptaduria*, etc.), *còrrec* (*córrrec*), *cugúcia* (*cugúcia*), *deler* i derivats (*daler* etc.), *desnerit* (*desnarit*), *destrossar* (*destroçar*), *enciam* (*ensiam*), *engalba* (*engalva*), *envà* (*embà*), *escalunya* (*ascalunya*), *estamordir* (es-

la seva mort (1948). Alguns canvis no són sols ortogràfics, sinó que afecten l'estructura dels mots (ex.: *croat -a* en lloc de l'invariable *croata*, *mede -a* en lloc de l'invariable *meda*, *enzim* en lloc de *enzima*, *crater* en lloc de *cratera*, *carboni* en lloc de *carbon*, *hierofanta* en lloc de *hierofant*, *immesurable* en lloc de *immensurable*, *marro* en lloc de *marc*, *ucraïnès* en lloc de *ucrainià*, etc.), o bé precisen o rectifiquen la definició donada en la primera edició (ex.: *batalles*, *cinquagesma*, *eixamorar*, *fanecada*, *hipocorístic*, etc.). S'han suprimit alguns mots (com *captener*, *desafur* i derivats, *bresolí* i *brisolí*, *gardanes*, *entramenes*, etc.) i, en canvi n'han estat admesos de nous (com *espellir* i derivats, *miraguano* o *miraguà*, *tagarí*, *nier*, *oïnt*, *pirinenc*, *pòtol*, *respit*, etc.).

Bé que la funció selectiva de tota llengua literària tendeixi sempre a l'eliminació de les dobles formes, sobretot les gràfiques —i ací han estat eliminades algunes grafies que avui ja no tenen raó d'existir, com *boscalt*, *roldó*, *tranquila*, per exemple, que en la quarta edició del *Diccionari ortogràfic* encara apareixien al costat de les correctes *buscall*, *roldor*, *tranquil·la*, etc.—, en aquesta edició es trobaran dobles com *amarar* i *amerar*, certament homòfons en català central en l'infinitiu, però que en les formes verbals rizotòniques presenten una real diversitat de pronúncia (*amara*, *amera*), al costat d'alguns dobles purament gràfics, com *rere* i els seus compostos, que s'accepten al costat de les formes fins avui exclusivament admeses *rera* etc., i d'altres dobles amb petites diferències formals (*clisteri* i *clister*, *falcillot* i *falciot*, *falzilla* i *falzia*, *tomanyí* i *tomaní*, *turo* i *tur*, etc.) o bé amb gèneres diferents (*escarpre* m. i *escarpra* f., *esme* m. i *esma* f., etc.), en espera que la llengua literària les redueixi totes, més endavant, a unitat. Cal assenyalar també l'admissió de *cervo* al costat de *cérvol* i la preferència per *Apol·lo* i *Cupido* en lloc dels aguts *Apol·ló*, *Cupidó*, que havien estat usats fins ara; així com la declaració de castellanismes de *cabdill*, *oïent*, *feligrès*, *mudèjar* (en lloc de *mudèixar*), *punter* i algun altre.

La revisió de proves d'aquesta edició, duta a terme per B. Bardagí i J. Miracle, ha estat controlada, per encàrrec de l'Institut, pel signant d'aquestes ratlles, el qual s'ha vist assistit en aquesta tasca per J. Carbonell i ha comptat tothora amb el valuós assessorament dels seus col·legues C. Riba i J. Coromines.

temordir, *estasi* (èstasi), *évol* (èbul), *galàpet* (galàpat), *gavet* (gabet), *got goda* (god -a), *guaixar* (goixar), *haveria* (averia), *iber* (íber), *leucòcit* i semblants (*leucocit* etc.), *levogir* i semblants (*levogir* etc.), *múrgola* (múrgula), *naixó* (naixor), *naquis* (naquis), *nyàmera* (nyàmara), *pago* (pagó), *perpal* (parpal), *racó* i derivats (*recó*), *regó* (regor), *romball* (rumball), *sacotell* (sacutell), *satiriasi* (satiriasi), *semal* (samal), *tàlveg* (talveg), *tàpera* (tàpara), *tastanejar* (testanejar), *terrandós* (tarandós), *vine* imperatiu de *venir* (vina), etc.

L'Institut ha cregut convenient d'adjuntar al final del llibre una petita llista de mots que la seva Secció Filològica havia acordat d'acceptar, després de la mort de Fabra, en el Diccionari de la llengua literària.

Algunes poques errades —inevitables en obres d'aquesta mena— s'han escapat en la confecció del volum; els qui utilitzaran el Diccionari faran bé, doncs, de tenir present la corregenda donada en les seves darreres pàgines.

R. ARAMON i SERRA
Membre de l'I.E.C.

